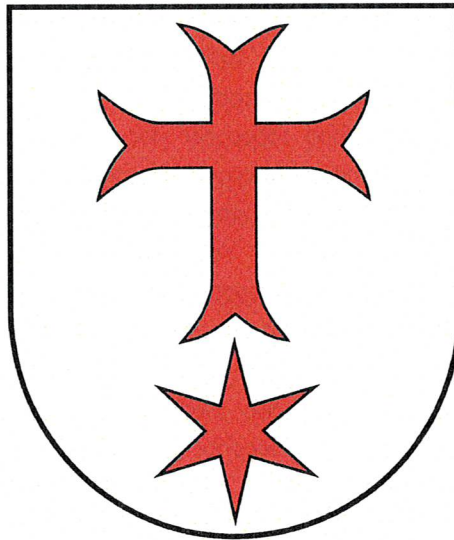

PROJEKT

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Siechnicach
z dnia r.

**PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE SIECHNICE
NA 2022 ROK**

Siechnice, marzec 2022 r.

I. Diagnoza obecnej sytuacji

1. Wstęp

W związku z rozwojem cywilizacyjnym, wzrostem konsumpcyjnym i tempem życia zaistniała konieczność dostosowania się jednostek do powstałych przemian. Niejednokrotnie wywołuje to poczucie zagubienia, stres oraz negatywne emocje. Jednocześnie wzrasta potrzeba szybkiego zaspokojenia potrzeb, natychmiastowej przyjemności co prowadzi do trudności w kontrolowaniu impulsów oraz emocji.

Obecnie obserwuje się potrzebę ucieczki jednostek od wyzwań stawianych przez społeczeństwo w najłatwiej i najszybciej osiągalną przyjemność jaką są sięganie po używki (alkohol, papierosy), środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki) oraz inne zachowania (m.in. gry komputerowe, hazard, seks). Wszystkie te czynności nałogowe stanowią negatywne następstwa gwałtownie postępujących zmian społecznych.

Od wielu lat Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Narkomanii, Policja oraz instytucje badawcze wskazują na niepokojące zjawiska związane z uzależnieniami. Coraz częściej pacjentami ośrodków leczenia uzależnień są również osoby używające innych niż alkohol substancji psychoaktywnych (najczęściej łącznie z alkoholem), osoby mające rozpoznanie zaburzeń nawyków i popędów oraz członkowie rodzin dotkniętych tymi zaburzeniami. Niepokojąca jest również sytuacja dzieci i młodzieży, którzy w bardzo młodym wieku sięgają po alkohol czy też środki psychoaktywne, a także wykazują inne zachowania ryzykowne.

Mając na uwadze rozpowszechnianie się postaw związanych z uzależnieniami, samorządy lokalne opracowują programy mające za zadanie przeciwdziałanie takim zachowaniom.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych substancji czy zachowań.

Działania realizowane w ramach zadań :

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ dotyczących reklamy i promocji, a także art. 15 ustawy w zakresie sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania te realizowane są w ramach uchwalanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w oparciu o własne dane statystyczne, a także w ramach realizowanych działań i na podstawie opracowywanej diagnozy problemów uzależnień na terenie gminy.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021, poz. 2469), wprowadziła do programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zadanie dotyczące przeciwdziałaniu **uzależnieniom behawioralnym**. Ustawodawca zdecydował się powierzyć gminom to zadanie z uwagi na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne jak i społeczne.

Termin „uzależnienia behawioralne” którym posłużył się ustawodawca, określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności, m.in. hazard, zakupy czy gra w gry komputerowe, a ich specyfiką jest utrata kontroli nad tymi zachowaniami. Problem ten po raz pierwszy został zbadany w naszym kraju w 2012 r. Wówczas uzależnienia behawioralne w porównaniu z uzależnieniami chemicznymi w opinii społecznej było mniej istotne. Funkcjonujący w społeczeństwie obraz uzależnień behawioralnych w dużym stopniu oparty był na stereotypach, tj.

- hazard postrzegano jako rozrywkę dla bogaczy, a hazardzistę jako człowieka zamożnego ale słabego psychicznie,
- „zakupoholizm” kojarzony był z zamożnymi, niepracującymi kobietami, które charakteryzowała próżność i lekkomyślność,
- „siecioholizm” odnoszony do ludzi młodych, bez obowiązków, zaspokajających w ten sposób potrzeby kontaktów społecznych.

Ogólnopolskie badanie, wykonane w 2019 r., pokazało powolną zmianę w dostrzeganiu zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, jednak tylko hazard postrzegany był jako istotne zagrożenie, porównywalne do uzależnień o charakterze chemicznym. Większy odsetek badanych zauważył jednak problem w ryzykownym korzystaniu z internetu, szczególnie wśród młodzieży szkolnej, kompulsywnych zakupach oraz uzależnienia od pracy.

Obecnie problem uzależnień behawioralnych dostrzegany jest powszechnie i uwaga instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom skupia się na realizacji zadań mających na celu upowszechnienie wiedzy dotyczącej tego problemu w celu ograniczenia szkód.

Do końca 2021 r. problemami uzależnień zajmowała się Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Z dniem 1 stycznia 2022 r., na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, instytucje te zostają przekształcone w **Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom**. Zgodnie z ustawą, Centrum prowadzić będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Powstanie nowej instytucji, zajmującej się w sposób kompleksowy

przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym daje szansę na ugruntowanie pozycji problematyki uzależnień w obszarze zdrowia publicznego i w polityce społecznej, jako całości oraz kontynuowania ważnych zadań prowadzonych dotychczas przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii.

Na mocy ustawy dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw gminy zobowiązane są do przyjęcia jednego wspólnego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Elementem tego programu powinny być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Zadania te uwzględniają cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Dane statystyczne w ramach realizowanych zadań:

2.1. W ramach działań **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w 2021 r. odbyły się **24** posiedzenia, podczas których Komisja:

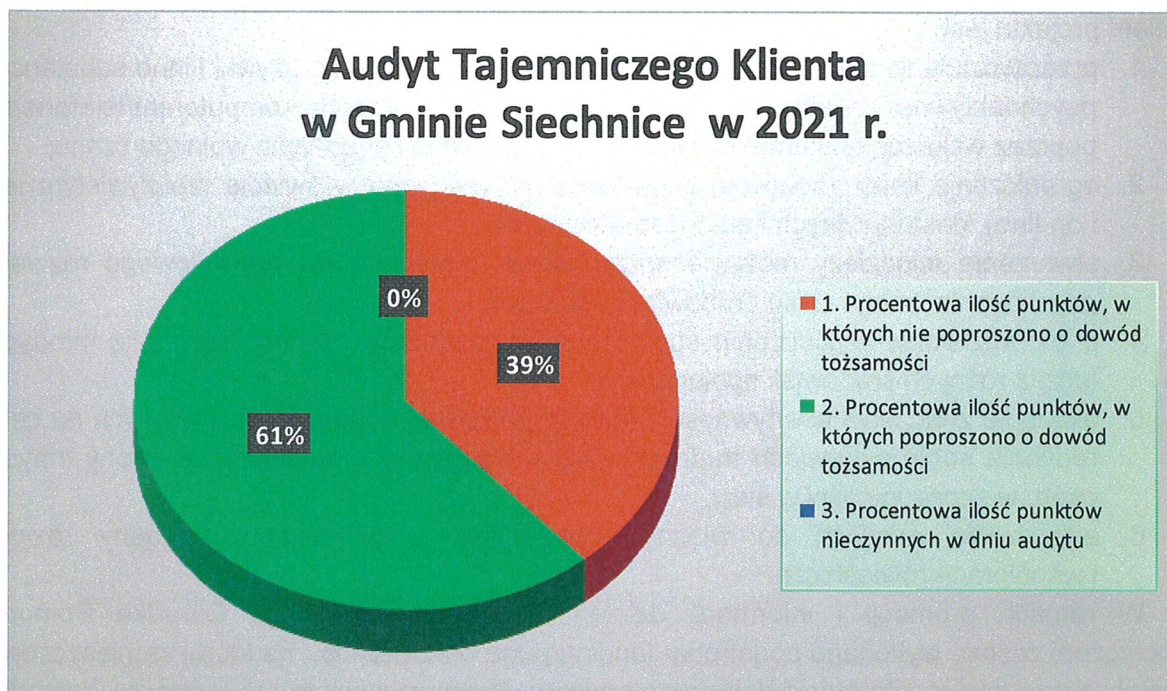
- a) rozpatrzyła **34** wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe,
- b) przeprowadziła **17** rozmów motywujących z osobami uzależnionymi,
- c) skierowała **17** wniosków do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień przy Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego we Wrocławiu o przeprowadzenie badania stopnia uzależnienia od alkoholu,
- d) skierowała **6** wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- e) zaopiniowała pozytywnie **41** wniosków o wydanie pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Poza wyznaczonymi terminami posiedzeń GKRPA współorganizowała „Zakup kontrolowany – lokalny monitoring sprzedaży alkoholu nieletnim”, który został przeprowadzony w sierpniu 2021 r. przez wyłonioną w drodze zamówienia publicznego, firmę „Centrum Działań Profilaktycznych”.

Szkolenie „Zakup kontrolowany” służy analizie postawy sprzedawców i społeczności lokalnej (reakcja innych klientów sklepu na zakup alkoholu przez dziecko/młodzież) do spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie oraz wprowadza działania naprawcze w trakcie szkoleń dla sprzedawców.

Po przeprowadzeniu badania wyniki przedstawiają się następująco:

Wykres nr 1 . Wyniki audytu w 2021 r.

Źródło: Opracowanie wyników przez Centrum Działań Profilaktycznych

W związku z wynikami audytu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządziła harmonogram indywidualnych spotkań ze sprzedawcami tych punktów sprzedaży, w których nie sprawdzono pełnoletniości klienta.

Komisja zaprosiła na rozmowę **22** Przedsiębiorców, z czego zgłosiło się na spotkanie **16** przedstawicieli sklepów. Podczas spotkania Komisja:

- przedstawiła materiał z raportu „Zakup kontrolowany – lokalny monitoring dostępności alkoholu osobom nieletnim”,
- pouczyła w/w o odpowiedzialności związanej ze sprzedażą napojów alkoholowych wynikającej z przepisów prawa (w tym dot. sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym)
- przeprowadziła rozmowę motywującą do uczestnictwa w szkoleniach skierowanych do właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- poinformowała o planowanych kolejnych kontrolach w punktach sprzedaży.

W ramach planu kontroli na 2022 r. Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaplanowała, iż pierwszej kolejności zostaną skontrolowane te punkty sprzedaży, które wypadły negatywnie podczas „zakupu kontrolowanego” i przedstawiciel sklepu nie zgłosił się na rozmowę z Komisją.

2.2. Działalność informacyjno - edukacyjna

W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowali i zrealizowali Projekt „Strefa Młodych skierowany do młodzieży w wieku 13 – 16 lat.

Projekt planowany jest do cyklicznej realizacji w kolejnych latach, wzbogacany według zapotrzebowania wyrażonego przez młodzież w przeprowadzonych ankietach.

Celem projektu jest:

1. przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (np. sięganie po używki i inne substancje psychoaktywne, spędzanie zbyt długiego czasu przed komputerem/telefonem) poprzez wskazanie alternatywnych form wypoczynku i spędzania wolnego czasu;
2. ograniczenie ilości zachowań przemocowych (zarówno w świecie rzeczywistym jak i on-line), destrukcyjnych i autodestrukcyjnych;
3. stworzenie młodzieży możliwie sprzyjających warunków do prawidłowego rozwoju psychospołecznego w ich środowisku lokalnym,
4. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i przemocy poprzez integrację młodych ludzi z różnych środowisk społecznych;
5. ukazanie znaczenia asertywności i trening zachowań asertywnych, mających na celu radzenie sobie sytuacjach trudnych i zapobiegających manipulacji ze strony innych osób, w szczególności w sieci,
6. aktywizacja młodych do własnych projektów, umożliwiających własny rozwój i współpracę rówieśniczą.

W ramach promocji i informacji działań na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej została wykonana podstrona- landing page oraz pop-up, na której zamieszczone zostały szczegółowe informacje dotyczące projektu. Program zawiera już elementy zostanie profilaktyki w obszarze uzależnień behawioralnych.

Do 31 października 2021 r. młodzież wzięła udział w zorganizowanym kinie plenerowym w trzech miejscowościach (Świętej Katarzynie, Siechnicach i Radwanicach) oraz w zawodach sprawnościowych zorganizowanych w Świętej Katarzynie, we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Świętej Katarzynie, dla dwóch grup młodzieży, w dwóch różnych terminach.

W wydarzeniach udział wzięło ogółem ok. **250 osób**.

2.3. W ramach podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom:

- 1 członek GKRPA uczestniczył w szkoleniu „ Zakres Prac M/GKRPA – szkolenie od podstaw dla nowych członków Komisji”,
- 1 członek GKRPA uczestniczył w szkoleniu „Rozwiązywanie problemów alkoholowych jako zadanie własne gminy i miasta. Nowy Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025,
- Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień uczestniczy w Studiach podyplomowych „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych”.
- 4 członków GKRPA uczestniczyło w szkoleniu „Planowanie i realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 r. Przepisy z zakresu danych osobowych w działalności gminnych komisji”.

2.4. Punkt Konsultacyjny

W związku z koniecznością przestrzegania obostrzeń, wynikających z wprowadzonego stanu epidemii, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Konsultacje specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym, w miesiącach styczeń – maj prowadzone były za

pośrednictwem zdalnych środków komunikacji. W sytuacjach kryzysowych osoby przyjmowane były w Punkcie z zachowaniem reżimu sanitarnego lub interwencja prowadzona była w miejscu zamieszkania osoby zgłaszającej się czy też zgłaszanej przez instytucje.

W ramach prowadzonych konsultacji specjaliści kontynuowali pracę z osobami, które przed ograniczeniami pojawiały się w Punkcie Konsultacyjnym. Z informacji specjalistów wynika, iż była też duża grupa osób, które korzystały ze wsparcia w związku z sytuacjami związanymi z pandemią (uzależnienia, przemoc, problemy rodzinne i wychowawcze, utrata pracy, choroby). Wzrosła liczba osób będących w depresji, kryzysie, traumie oraz kierowanych na konsultacje psychiatryczne.

Specjaliści zatrudnieni w **Punkcie Konsultacyjnym** przeprowadzili **492** porady, w tym:

- a) **89** konsultacji dla osób uzależnionych,
- b) **46** konsultacji dla współuzależnionych,
- c) **118** konsultacji dla osób dotkniętych przemocą (doświadczających i stosujących przemoc),
- d) **116** porad psychologicznych w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych (np. problemy wychowawcze, konflikty małżeńskie, przewlekły stres, przeżycia traumatyczne),
- e) **123** porady prawne.

W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzona jest również **grupa wsparcia** dla osób uzależnionych od alkoholu. W związku z ogłoszonym stanem epidemii widoczne było większe zainteresowanie uczestnictwem w spotkaniach grupy ze strony osób uzależnionych. Szczególnie w okresie czerwiec – sierpień dużo osób kontaktowało się w celu przyłączenia do grupy.

Ogólnie w 2021 r. w spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyło ok. 108 osób, z czego ok. **8** osób uczęszczało systematycznie. W przypadku pozostałych osób było to uczestnictwo sporadyczne (jedno- lub kilkurazowe).

2.5. Pomoc społeczna dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia

Liczbę rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu problemu alkoholizmu lub narkomanii, na przestrzeni 5 lat, przedstawia tabela:

Tabela nr 1. Dane statystyczne dotyczące powodów korzystania ze wsparcia z pomocy społecznej

Rok	Alkoholizm		Narkomania	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
2017	2	2	0	0
2018	7	11	3	4
2019	8	13	1	2
2020	5	6	1	2
2021	3	4	1	2

Źródło: opracowanie własne

2.6. Dostępność alkoholu na terenie gminy

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Siechnic. Rada Miejska w Siechnicach uchwaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Siechnice (Uchwała Nr XXXVI/309/20 z dnia 30 grudnia 2020 r.):

1. maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości – **60**, w tym:
 - a. do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo w ilości – **25**
 - b. powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości – **20**
 - c. powyżej 18% zawartości alkoholu w ilości – **15**
2. maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości – **210**, w tym:
 - a. do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo w ilości – **80**
 - b. powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości – **70**
 - c. powyżej 18% zawartości alkoholu w ilości – **60**

oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Siechnice miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Uchwała NR LIII/451/18 z dnia 23 sierpnia 2018 r).

2.7. Ogółem na terenie gminy w 2021 r. wydano zezwoleń (stan na dzień 31.12.2021 r.):

- Handel detaliczny (sklepy): 82
 - A (do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo) – 29
 - B (od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - z wyjątkiem piwa) – 27
 - C (powyżej 18% zawartości alkoholu) – 26
- Gastronomia: 9
 - A (do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo) – 5
 - B (od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - z wyjątkiem piwa) – 3
 - C (powyżej 18% zawartości alkoholu) - 1

3. Diagnoza lokalnych problemów społecznych

Niniejszy Program opracowany został na podstawie przeprowadzonej w 2018 roku **Diagnozy problemów uzależnień oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Gminy Siechnice.**

Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

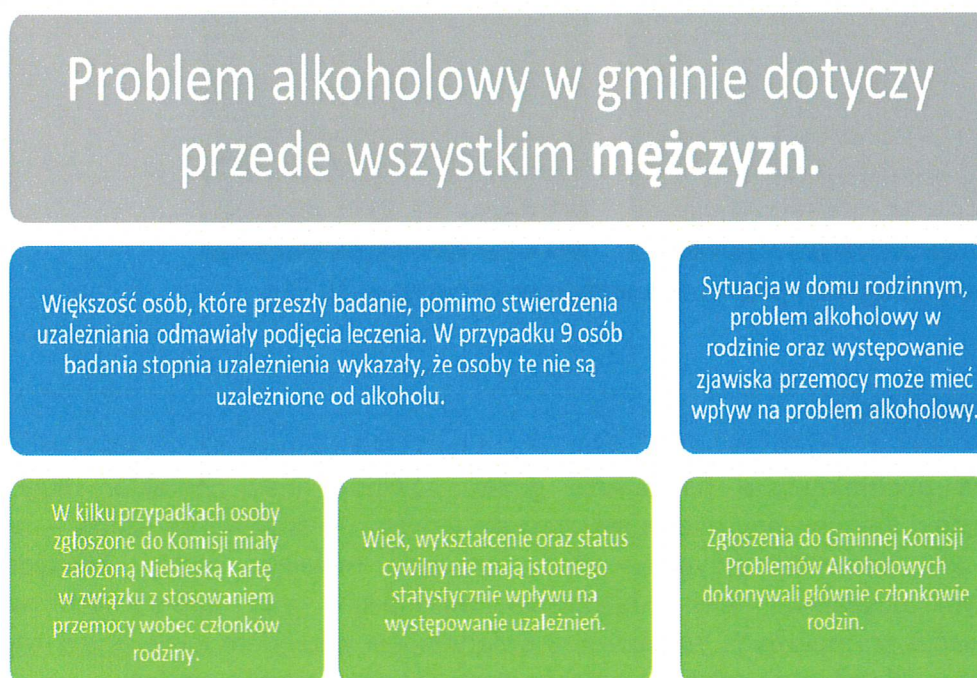
- ✓ zidentyfikowania i oszacowania skali problemu uzależnień wśród dzieci i młodzieży,
- ✓ zidentyfikowania i oszacowania skali problemu uzależnień wśród dorosłych mieszkańców,
- ✓ scharakteryzowania postaw uczniów wobec istotnych problemów społecznych,
- ✓ scharakteryzowania relacji dzieci i młodzieży z rodzicami,
- ✓ zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ✓ zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- ✓ pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, zjawiska cyberprzemocy oraz uzależnień behawioralnych, których potrzeba zdiagnozowania w społeczności lokalnej była już widoczna w 2018 r. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród: uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej, młodzieży, przedstawicieli służb pomocowych, kadry pedagogicznej oraz nauczycieli. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Wnioski:

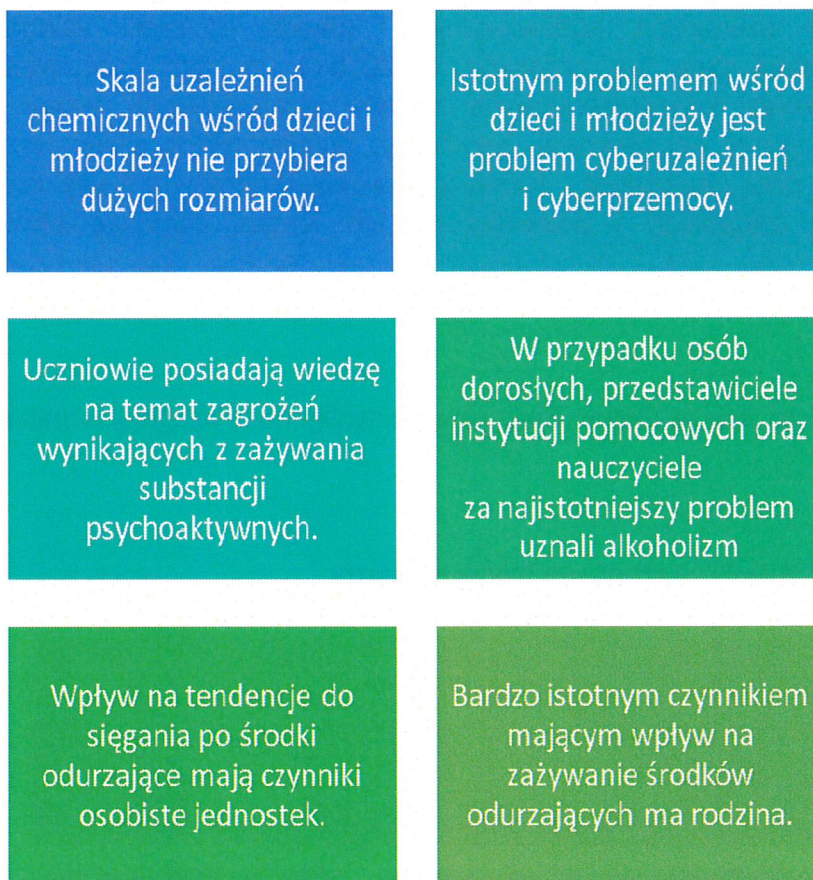
Badania realizowane na terenie Gminy Siechnice pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków:

Wykres nr 2. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Źródło: Diagnoza problemów przeprowadzonych w 2018 r.

Wykres nr 3. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Źródło: Diagnoza problemów przeprowadzonych w 2018 r.

3.1. Rekomendacje

- **Działania profilaktyczne** na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie wszystkich grup społecznych w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych. Holistyczne działanie pomoże podnieść skuteczność działań.
- Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na **podnoszeniu wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania środków uzależniających oraz dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach**. Kluczową rolę mogą odgrywać instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców np. służby porządkowe.
- Należy podejmować działania **promujące zdrowy tryb życia** oraz mające na celu opóźnienie wieku inicjacji spożywania substancji psychoaktywnych, a także **rozwijania umiejętności społecznych i umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi** (w celu zapobiegania uzależnieniom chemicznym i behawioralnym).
- Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na **wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji**

i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy i pracy z rodzinami borykającymi się z problemem uzależnień od alkoholu lub narkotyków, uzależnień cyfrowych, czy też przemocy.

- **Wsparcie kadry pedagogicznej poprzez odpowiednie szkolenia**, umożliwiające rozwój kompetencji edukacyjnych, poszerzanie wiedzy i budowanie warsztatu metodycznego, ułatwiającego pracę szczególnie pod względem tzw. tematów trudnych (alkoholizm, narkomania, agresja, przemoc, cyberprzemoc, cyberuzależnienia).
- Inną formą działań korzystnie wpływających na poprawę skuteczności i efektywności prowadzonych działań profilaktycznych jest **inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień**, oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wprowadzanie ograniczonej dostępności alkoholu i papierosów na terenie gminy dla młodzieży, poprzez **edukację i kontrolę sprzedawców**.
- Wymagane jest wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie.

II. Cele i priorytety programu

W oparciu o własne dane statyczne z realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także na podstawie przeprowadzonych badań i zawartych w nich rekomendacji, opracowany został Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Siechnice na rok 2022.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności. Uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Podstawowym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami, zmniejszanie rozmiarów tych, które występują oraz tworzenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi, a w szczególności:

1. inicjowanie działań profilaktycznych i prewencyjnych mających na celu ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy (w tym kontynuacja działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców poprzez kampanię społeczną),
2. podejmowanie działań mających na celu zmianę zachowań i postaw społecznych mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz **ryzykownych zachowań lub czynności uzależniających** (działania podejmowane przez służby, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym),
3. wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki adresowanej w szczególności do dzieci i młodzieży z uwzględnieniem tematyki **uzależnień behawioralnych** (programy rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji i Instytut Psychiatrii i Neurologii),

4. podejmowanie działań promocyjnych ułatwiających dostęp do różnych form terapii, wzbogaconych nowymi metodami rozwiązywania problemów uzależnień (kolportaż materiałów edukacyjno-informacyjnych, informacje zamieszczane na stronach internetowych i w mediach społecznościowych),
5. zapobieganie naruszeniom prawa w handlu napojami alkoholowymi, promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień (systematyczne kontrole punktów sprzedaży),
6. prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i integracyjnej dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz **uzależnieniom behawioralnym**, poprzez promowanie zdrowego trybu życia i poszukiwania innych alternatywnych form spędzania wolnego czasu, wolnego od stosowania używek,
7. budowa i rozbudowa świetlic profilaktyki środowiskowej na terenie gminy, umożliwiające realizację zajęć i programów dla dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy (z możliwością prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych oraz placówek wsparcia dziennego zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz.U. z 2021 poz.159 z późn. zm.).

III. Zadania do realizacji.

Cel 1. Promocja zdrowia

Zadanie 1: Edukacja zdrowotna i działania promocyjno-informacyjne

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
1	2	3	4	5
1. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych i pomocy dydaktycznych z zakresu problematyki uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)	według potrzeb	GKRPA, ZOZ, jednostki pomocnicze	- ilość zakupionych i wydanych materiałów edukacyjnych
2. Organizowanie kampanii i akcji informacyjno – edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców na drogach (szkolenia, ulotki).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	według potrzeb	GKRPA, Policja, Straż Miejska, ośrodki szkolenia kierowców, firmy szkoleniowe, jednostki pomocnicze	- ilość akcji promocyjnych, - liczba osób objętych działaniami, - ilość wydanych materiałów
3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych oraz uzależnień.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	według potrzeb	jednostki oświatowe, jednostki pomocnicze, instytucje szkoleniowe	- ilość spotkań edukacyjnych, - liczba osób objętych działaniami
4. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach w szczególności z problemem uzależnień.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny (ZI)	według potrzeb	Policja, jednostki oświatowe, jednostki pomocnicze, Sąd Rejonowy	- ilość działań promocyjnych, - liczba osób do których skierowano informacje
5. Organizowanie pogadanek, szkoleń, konferencji, debat dotyczących problemów uzależnienia od alkoholu, innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym.	GOPS, ZI	według potrzeb	Policja, jednostki oświatowe, jednostki pomocnicze, Sąd Rejonowy w Oławie	- ilość działań promocyjnych, - liczba osób do których skierowano informacje

Zadanie 2. Szkolenie kadr uczestniczących w realizacji zadań przeciwdziałania uzależnieniom

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
1	2	3	4	5
1. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym również w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	GOPS, GKRPA, ZI	według potrzeb	Ośrodki Lecznictwa Uzależnień (terapeuci), uczelnie i instytucje szkoleniowe	- ilość realizowanych szkoleń, - liczba uczestniczących w szkoleniach, studium, studiach podyplomowych, - liczba uczestników
2. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień i przemocy domowej.	GOPS, ZI	według potrzeb	GKRPA, Urząd Miejski, jednostki pomocnicze, jednostki oświatowe	
3. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących programy profilaktyczne na terenie gminy (kursy, szkolenia) oraz dla kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych.	GOPS, jednostki oświatowe	według potrzeb	GKRPA	

Zadanie 3. Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
1	2	3	4	4
1. Stanowienie przez Radę Miejską, w formie uchwał, przepisów gminnych w zakresie liczby zezwoleń sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	Urząd Miejski	według potrzeb	GKRPA	- liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o udzielenie zezwolenia z uwzględnieniem warunków zawartych	GKRPA	cały rok- według potrzeb	Urząd Miejski, Straż Miejska	- ilość wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

w uchwale Rady Miejskiej.						
3. Szkolenia sprzedawców w zakresie obowiązujących przepisów i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.	GKRPA	cały rok- według potrzeb	GOPS, Straż Miejska	- ilość szkoleń, - liczba uczestników		
4. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	GKRPA	cały rok- według potrzeb	Straż Miejska, Policja, Firma badawczo/szkoleniowa	- liczba przeprowadzonych kontroli, - liczba zabranych zezwoleń		
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.	GKRPA	cały rok- według potrzeb	Straż Miejska, Policja	- liczba podjętych interwencji		

Cel 2. Profilaktyka

Zadanie 1. Profilaktyka uniwersalna

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
1	2	3	4	5
1. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy edukacyjnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.	GOPS, jednostki oświatowe	programy roczne	Ośrodki Lecznictwa Uzależnień (terapeuci), instytucje szkoleniowe, specjaliści	- ilość realizowanych programów, -liczba uczestników
2. Prowadzenie na terenie jednostek oświatowych gminy programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień skierowanych do rodziców.	GOPS, jednostki oświatowe	programy roczne	Ośrodki Lecznictwa Uzależnień (terapeuci), instytucje szkoleniowe, specjaliści	- ilość realizowanych programów, - ilość spotkań, - liczba uczestników

3. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, promujących zdrowy tryb życia.	Urząd Miejski , GOPS, GKRPA	według potrzeb	organizacje pozarządowe, jednostki pomocnicze	- liczba realizowanych zajęć, - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach
4. Prowadzenie świetlic profilaktyki środowiskowej, w których realizowane będą programy profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy dla dzieci i młodzieży.	GOPS	cały rok – praca ciągła	GKRPA, Zi, jednostki oświatowe, jednostki pomocnicze, Policja, Sąd Rejonowy w Oławie,	- liczba realizowanych zajęć, - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach
5. Realizacja projektów umożliwiających udział w zajęciach rekreacyjno- sportowych promujących zdrowy tryb życia.	Urząd Miejski, GOPS	według potrzeb	GKRPA, jednostki oświatowe, jednostki pomocnicze, organizacje pozarządowe	- ilość zorganizowanych działań/programów, - liczba uczestników
6. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	GOPS	według potrzeb	GKRPA	- ilość zorganizowanych działań/programów, - liczba uczestników
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w tym przekazanie do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz Programu Współpracy Gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022.	GOPS	Zgodnie z ustawą o pożytku publicznym i wolontariacie	GKRPA, Urząd Miejski	- ilość zorganizowanych działań/programów, - liczba uczestników
8. Budowa i rozbudowa świetlic profilaktyki środowiskowej.	Urząd Miejski	Według potrzeb	GOPS	- ilość wybudowanych/ rozbudowanych obiektów

Zadanie 2. Profilaktyka selektywna

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
1	2	3	4	5
1. Finansowanie wybranych usług i programów informacyjno-pomocowych, profilaktyczno-terapeutycznych mających na celu zdiagnozowanie	GOPS	według potrzeb	GKRPA, Policja, Straż Miejska, jednostki pomocnicze,	- ilość realizowanych programów, - liczba osób biorących udział

<p>i zapobieganie zjawisku uzależnienia od alkoholu, innych środków psychoaktywnych oraz behawioralnych w środowisku lokalnym, w tym w szczególności skierowanym do dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.</p> <p>2. Realizowanie programów wsparcia środowiskowego służących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdiagnozowaniu problemu uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców danej miejscowości na terenie gminy; 2) prowadzenie działań informacyjnych w zakresie uzależnień; 3) udzieleniu specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin z problemem uzależnień. 	<p>GOPS</p>	<p>według potrzeb</p>	<p>firmy badawcze</p>	<p>w programach</p>
			<p>GKRPA, PK, Policja, Centrum Kultury, jednostki pomocnicze, firmy szkoleniowe</p>	<p>- ilość zrealizowanych programów, - liczba uczestników</p>

Cel 3. Redukcja szkód, rehabilitacja, reintegracja zdrowotna, społeczna i zawodowa

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Jednostki współdziałające	Wskaźniki
<p>1</p> <p>1. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, poprzez motywację, wsparcie lub zastosowanie zobowiązania sądowego.</p> <p>2. Motywowanie do podjęcia terapii osób współuzależnionych.</p>	<p>2</p> <p>GKRPA</p>	<p>3</p> <p>cały rok – praca ciągła (spotkania 2 razy w miesiącu)</p>	<p>4</p> <p>GOPS, Policja, Straż Miejska, jednostki oświatowe, Sąd Rejonowy, III Wydział Rodziny i Nieletnich w Oławie</p>	<p>5</p> <p>- ilość wniosków o skierowanie na leczenie, - liczba osób wyrażających zgodę na podjęcie leczenia, - ilość wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego</p>
<p>3. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie zwiększenia dla mieszkańców gminy niezbędnych oddziaływań terapeutycznych.</p>	<p>GKRPA</p>	<p>cały rok – praca ciągła</p>	<p>Zakład Lecznictwa Odwykowego, Dolnośląskie Centrum</p>	<p>- liczba osób wyrażających zgodę na podjęcie leczenia (zgłoszonych do Poradni</p>

4. Kierowanie na terapię w systemie otwartym lub zamkniętym osób zmotywowanych do leczenia.				Zdrowia Psychicznego, WOTUW, Poradnie Odwykowe GOPS, Policja, Sąd Rejonowy w Oławie (kuratorzy)	Odwykowej.) - ilość wniosków do WOTU o przeprowadzenie badań i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia.
5. Finansowanie kosztów związanych z wydaniem opinii psychologicznych i psychiatrycznych.	GKRPA, GOPS	cały rok – wg potrzeb		Lekarz biegły w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	- ilość wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
6. Ogólnie dostępna informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, prowadzona przez jednostki zajmujące się problematyką uzależnień na terenie gminy.	GKRPA GOPS	cały rok – praca ciągła		Policja, Straż Miejska, ZOZ, jednostki pomocnicze, Urząd Miejski	- liczba osób zgłaszających się do GOPS i GKRPA w sprawach dot. uzależnienia
7. Udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej i prawnej osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem i ich rodzinom.	Punkt Konsultacyjny	cały rok – praca ciągła		Poradnie Odwykowe we Wrocławiu,	- liczba osób uczestniczący w spotkaniach ze specjalistami w Punkcie Konsultacyjnym
8. Udzielenie wsparcia osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz osobom po ukończonej terapii leczenia uzależnienia w Ośrodku Lecznictwa Odwykowego.	Punkt Konsultacyjny Grupy Wsparcia	cały rok – praca ciągła		GOPS, GKRPA, Policja, Oświata, ZOZ, jednostki pomocnicze	- liczba osób uczestniczący w grupach wsparcia
9. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorami zawodowymi i społecznymi, pedagogami i psychologami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.	GOPS, GKRPA	cały rok		jednostki pomocnicze, Urząd Miejski	- liczba osób wobec których prowadzone są działania, - liczba podejmowanych działań

IV. Realizatorzy Programu

Realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Siechnicach.

V. Źródło Finansowania

Program realizowany będzie w ramach środków finansowych planowanych w budżecie gminy, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Udzielenie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz behawioralnych.
2. Ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy.
3. Podniesienie świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych – mieszkańców Gminy Siechnice o skutkach nadużywania alkoholu, używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz o uzależnieniach behawioralnych.
4. Przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Wspieranie inicjatyw promujących zdrowy tryb życia.

VII. Ewaluacja Programu

Ewaluacja Programu przeprowadzona zostanie w oparciu o założone przy działaniach wskaźniki.

VIII. Sprawozdanie

1. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siechnice na rok 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza i przedstawia Burmistrzowi Siechnic do dnia 30 czerwca 2023 r.
2. Burmistrz Siechnic po jego zatwierdzeniu przedstawia sprawozdanie Radzie Miejskiej w Siechnicach.

IX. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Przewodniczący Komisji, za organizowanie i przewodniczenie pracy Komisji, otrzymuje za każde posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 190,00 zł brutto.
2. Sekretarz Komisji za prowadzenie wszelkiej dokumentacji i sporządzanie protokołów z posiedzeń Komisji otrzymuje za każde posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 180,00 zł brutto.
3. Pozostali członkowie Komisji, za przygotowanie i udział w posiedzeniu Komisji otrzymują za każde posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 170,00 zł brutto.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1 i 2, wypłacone będzie po przedłożeniu przez przewodniczącego Komisji list obecności stwierdzających udział członków w posiedzeniach.
5. Wynagrodzenie będzie wypłacone w terminie 14 dni od daty przedłożenia list obecności na posiedzeniach Komisji.

